

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

==== Izpitna pola 2 ====

Obča geografija – Geografija Slovenije

Ponedeljek, 28. avgust 2017 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Izpiti poli je priložena barvna priloga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpita pola vsebuje 25 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50. Za posamezno nalogu je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani (1–16), od tega 4 prazne.

Barvna priloga ima 4 strani (17–20).

M 1 7 2 5 0 1 1 2 0 2

3/20

Prazna stran

OBRNITE LIST.

Obča

1. Napišite črko K pred tisti pojmem, ki označuje zemljivo kategorijo.

živinoreja

vinogradi

hmelj

sadjarstvo

(1 točka)

2. Obkrožite dve obliki kmetijstva, v kateri spada gojenje čaja, prikazano na sliki 8 v barvni prilogi.

intenzivno

ekstenzivno

samooskrbno

polikulturno

tržno

(2 točki)

3. Na črto pred vsako trditev napišite DA, če je trditev pravilna, ali NE, če je trditev napačna.

Proces deagrarizacije spremlja zmanjševanje deleža kmečkega prebivalstva.

Zaradi agrarne prenaseljenosti je kmečko prebivalstvo iskalo zaposlitev v nekmetijskih dejavnostih.

Nekatere afriške in severnoameriške države imajo več kot 50 % kmečkega prebivalstva.

(2 točki)

4. Z opisom vzroka in posledice pojasnite negativni vpliv monokulturnega kmetijstva na kakovost prsti.

(2 točki)

M 1 7 2 5 0 1 1 2 0 5

5/20

5. Na sliki 1 sta s črkama A in B označeni območji s podobno obliko živinoreje. Napišite črko območja, na katerem so farme večje, in pojasnite, zakaj so farme na teh območjih kljub ekstenzivnosti živinoreje zelo donosne.

Slika 1

(Prirejeno po: <http://www.outline-world-map.com/blank-world-map-with-white-areas-b3a>. Pridobljeno: 4. 5. 2015.)

Črka: _____

Pojasnitev: _____
_____

(3 točke)

Slovenija 1

6. S pomočjo slike 9 v barvni prilogi dopolnite besedili.

Tip reljefa, ki je v Sloveniji najbolj razširjen, imenujemo _____

Tip reljefa, ki je v Sloveniji najmanj razširjen, imenujemo _____

(2 točki)

7. K vsaki slovenski pokrajini napišite tisto reliefno obliko, ki v njej prevladuje. Izbirajte med naštetimi.

planote

gričevja

kotlin

hribovia

visokogorje

Dinarskokraške pokrajine

Predalpske pokrajine

(2 točki)

8. Imenujte notranji preoblikovalni proces, ki je vplival na nastajanje kraškega polja. Opišite vzrok za gostejšo poselitev kraških polj v primerjavi z drugimi reliefnimi oblikami v Dinarskokraških pokrajinah.

Proces: _____

Opis: _____

(2 točki)

9. Obkrožite črki pred pravilnima trditvama.

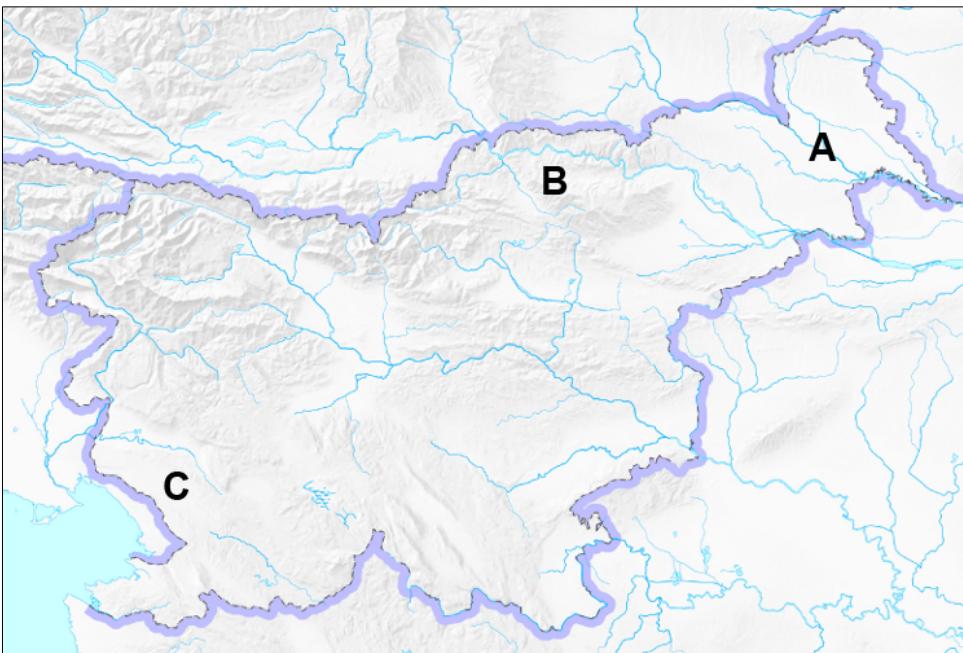
- A Granit spada med magmatske globočnine.
  - B V dolinah in kotlinah Slovenije prevladujejo naplavine, ki so jih reke odlagale v mezozoiku.
  - C Gričevja Obpanonske Slovenije so zgrajena pretežno iz fliša.
  - D V terciarju je jugozahodne in vzhodne dele Slovenije zalivalo morje.

(2 točki)

M 1 7 2 5 0 1 1 2 0 7

10. Na sliki 2 so s črkami A, B in C označena območja, na katerih prevladujejo različni tipi prsti. Napišite črko območja, na katerem prevladuje tip prsti, ki ga prikazuje slika 10 v barvni prilogi. Pojasnite vpliv matične podlage na značilnost te prsti.

Slika 2

(Prirejeno po: http://www.gis.si/egw/GSS_T09_P02/img/podlaga.png: Pridobljeno 1. 4. 2015.)

Črka: _____

Pojasnitev: _____
_____

(2 točki)

Slovenija 2

11. Razložite trditev:

»V Sloveniji je več kot polovica urbanega prebivalstva.«

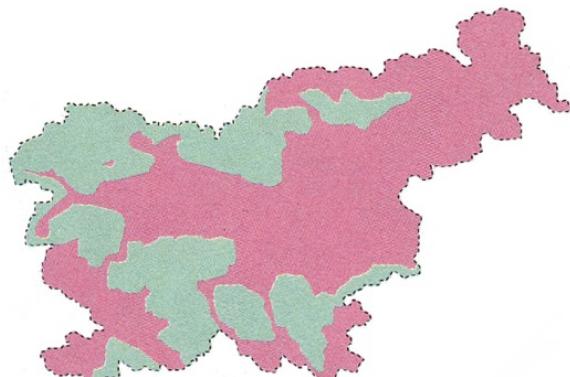
(1 točka)

12. Obkrožite črki pred trditvama, ki opisujejo značilnosti mestnih funkcij.

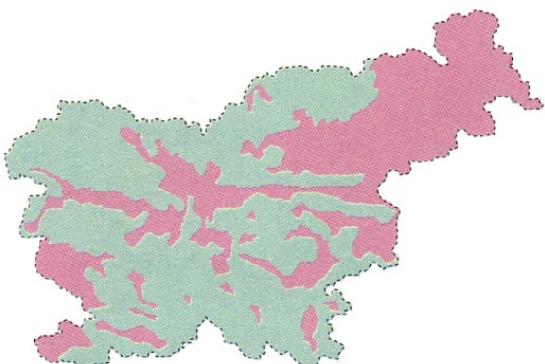
- A Tloris mesta je lahko pravokoten ali zvezdast.
  - B Višina zgradb v mestih se praviloma znižuje od centra proti obrobju.
  - C V večjih mestih je običajno več različnih mestnih četrti.
  - D V novejših mestih je več zelenih površin.
  - E V mestih je zastopanih veliko različnih dejavnosti.

(2 točki)

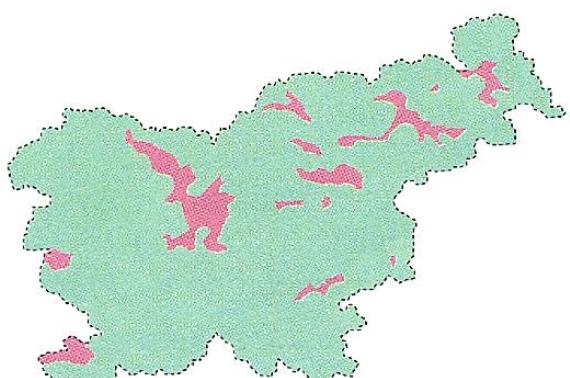
13. Slike 3, 4 in 5 prikazujejo območja povprečne in nadpovprečne gostote prebivalstva Slovenije v letih 1880 in 1981 ter predvidevanje za leto 2081. Izpišite številko slike, ki prikazuje predvideno gostoto leta 2081, ter pojasnite vzrok za spremembe med letoma 1880 in 1981.

Slika 3

Slika 4

Slika 5

Legenda:

- povprečna gostota prebivakstva
- nadpovprečna gostota prebivalstva

(Vir slik: Gams, I., 1996: Geografske značilnosti Slovenije, str. 79. Mladinska knjiga. Ljubljana)

Številka slike: _____

Pojasnitev: _____
_____

(3 točke)

14. Slika 11 v barvni prilogi prikazuje podeželsko naselje v koprskem zaledju. Imenujte tip podeželskega naselja in napišite tip reliefsa, na katerem je to naselje.

Podeželsko naselje: _____

Tip reliefsa: _____

(2 točki)

15. Pojasnite vpliv litoralizacije na razvoj naselja v koprskem zaledju, ki je na sliki 11 v barvni prilogi.

_____

_____

_____

(2 točki)

Slovenija – pokrajine 1

16. Med naštetimi naselji obkrožite dve, ki ležita v Ljubljanski kotlini.

Bled

Laško

Kranjska Gora

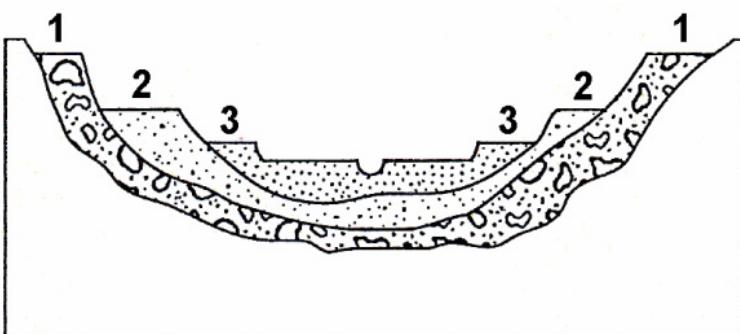
Krško

Domžale

Logatec

(2 točki)

17. Slika 6 shematsko prikazuje rečne terase, kakršne se pojavljajo ob Savi. Izpišite številko terase, ki je najstarejšega nastanka. Napišite geološko obdobje kenozoika, iz katerega so običajno sedimenti najnižje ležeče terase.

Slika 6

(Prijevano po: Encyclopedia of Geomorphology, str. 1041. Routledge. London, New York, 2004)

Številka najstarejše terase: _____

Geološko obdobje: _____

(2 točki)

18. Obkrožite črki pred dvema napačnima trditvama o Celjski kotlini.

- A Celjska kotlina je na vzhodu reliefno odprta proti obpanonskemu terciarnemu gričevju.
  - B Pozimi je ob jasnom in mirnem vremenu v kotlini pogost temperaturni obrat.
  - C Zaradi lege ob sotočju rek je Celje izpostavljeno poplavam.
  - D Celjsko kotlino prečka deseti panevropski prometni koridor.
  - E V preteklosti je na več zaposlitev v mestu Celje zagotavljalo železarstvo.

(2 točki)

19. Napišite dva hidrogeografska vzroka za redko poselitev večjega dela najjužnejše pokrajine v Ljubljanski kotlini.

1 _____

2 _____

(2 točki)

20. Na legendi slike 12 v barvni prilogi je s črko A označeno območje, na katerem je človek povzročil obsežne spremembe reliefa. Z opisom vzroka in posledice pojasnite dva vpliva sprememb reliefa na gospodarstvo s črko A označenega območja.

1 _____

_____

2 _____

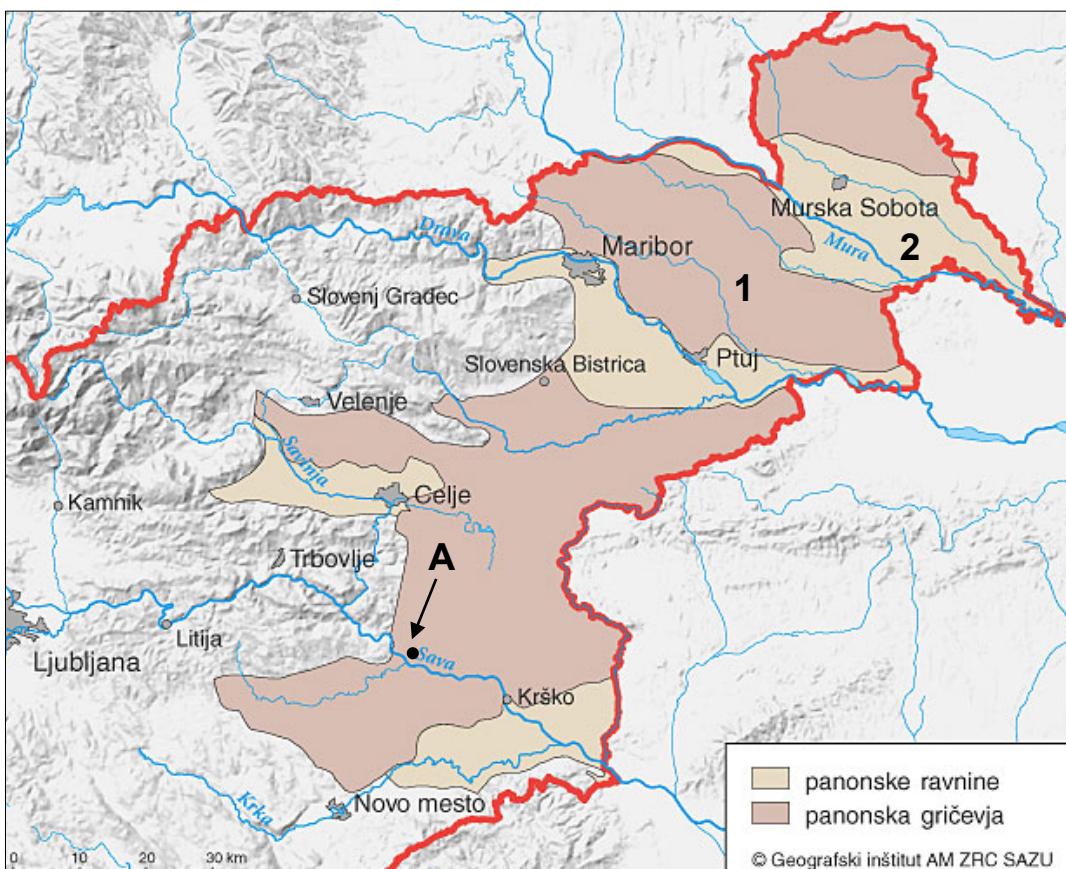
_____

(2 točki)

Slovenija – pokrajine 1

21. Imenujte mesto, ki je na sliki 7 označeno s črko A.

Slika 7

(Vir:

(1 točka)

22. Imenujte osnovno reliefno obliko v Obpanonskih pokrajinah, ki jo prikazuje slika 13 v barvni prilogi, in opišite njen nastanek.

Reliefna oblika: _____

Opis: _____

(2 točki)

M 1 7 2 5 0 1 1 2 1 3

23. Na sliki 7 v nalogi 21 sta s številkama 1 in 2 označeni Obpanonski pokrajini. Imenujte tisto od označenih pokrajin, v kateri prevladuje vinogradništvo, in pojasnite vpliv razporeditve padavin na uspevanje vinske trte v njej.

Ime pokrajine: _____

Pojasnitev: _____
_____

(3 točke)

24. Napišite prevladajočo vrsto turizma glede na število prenočitev v Obpanonskih pokrajinah in pojasnite njen pozitivni vpliv na gospodarstvo.

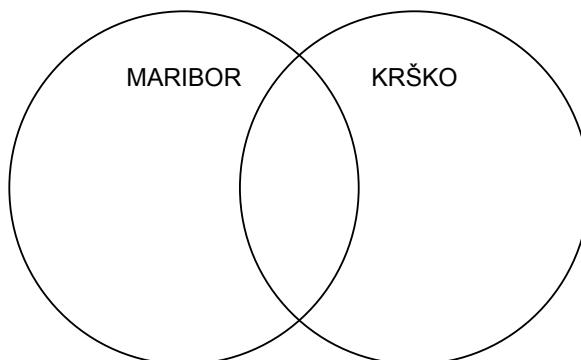
Vrsta turizma: _____

Pojasnitev: _____
_____

(2 točki)

25. V kroga vpišite črke trditev, ki veljajo za Maribor ali Krško, v presek krogov pa črke trditev, ki veljajo za obe mesti.

- A Zgraditev železniškega omrežja je pospešila razvoj industrije v mestu.
- B Elektrarna v mestu proizvede tretjino električne energije v Sloveniji.
- C Dejavnika, ki sta vplivala na nastanek mesta, sta reka in lega na stiku ravninskega in gričevnatega sveta.
- D Mesto postane po drugi svetovni vojni drugo največje industrijsko središče v državi.
- E Po drugi svetovni vojni so k hitremu razvoju industrije pripomogle hidroelektrarne v bližini.

(2 točki)

Prazna stran

M 1 7 2 5 0 1 1 1 2 1 5

15/20

Prazna stran

Prazna stran

V sivo polje ne pišite. **V sivo polje ne pišite.**

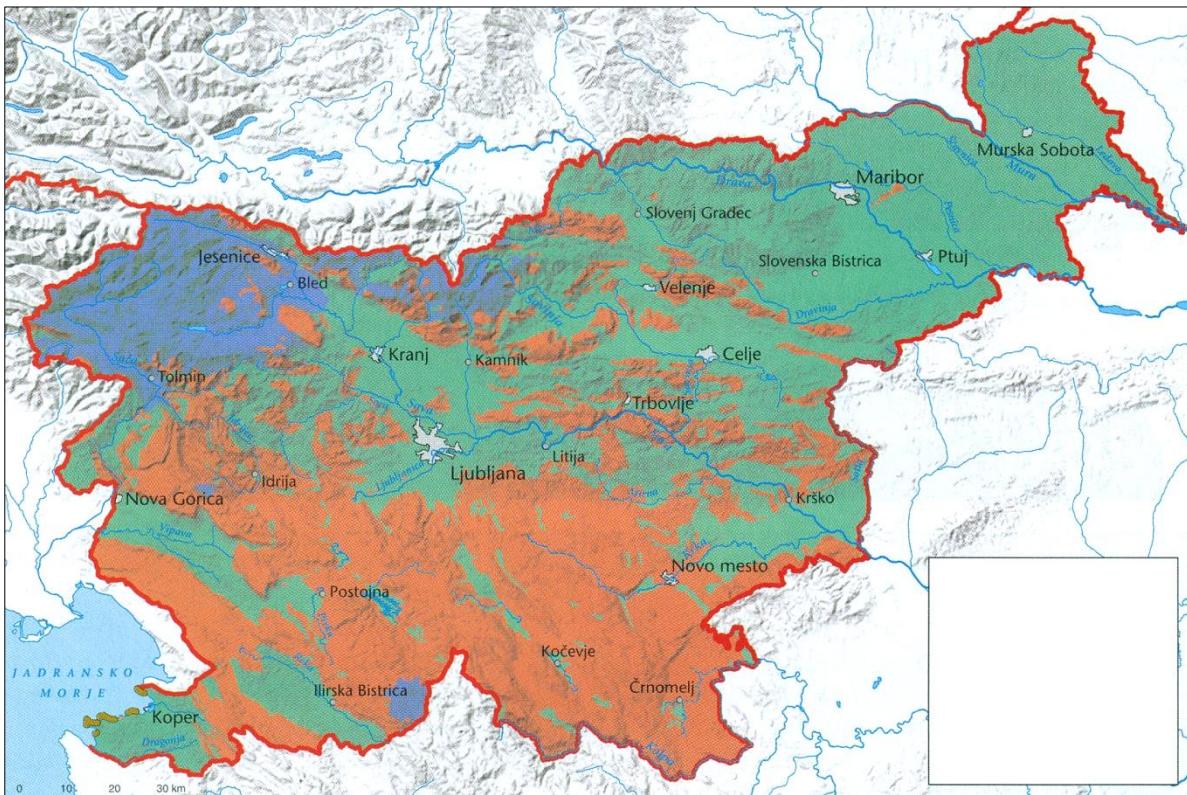

Barvna priloga (k Izpitni poli 2)

Slika 8

(Vir: <http://jungletribe.com/putovanja/sri-lanka/>. Pridobljeno: 10. 3. 2015.)

Slika 9: Štirje osnovni reliefni tipi

(Pridobljeno po: Senegačnik, J., 2008: Slovenija 1, geografija za 3. letnik gimnazij, str. 20. Modrijan. Ljubljana)

Slika 10

(Vir: Senegačnik, J., 2010: Slovenija 2, geografija za 4. letnik gimnazij, str. 89. Modrijan. Ljubljana)

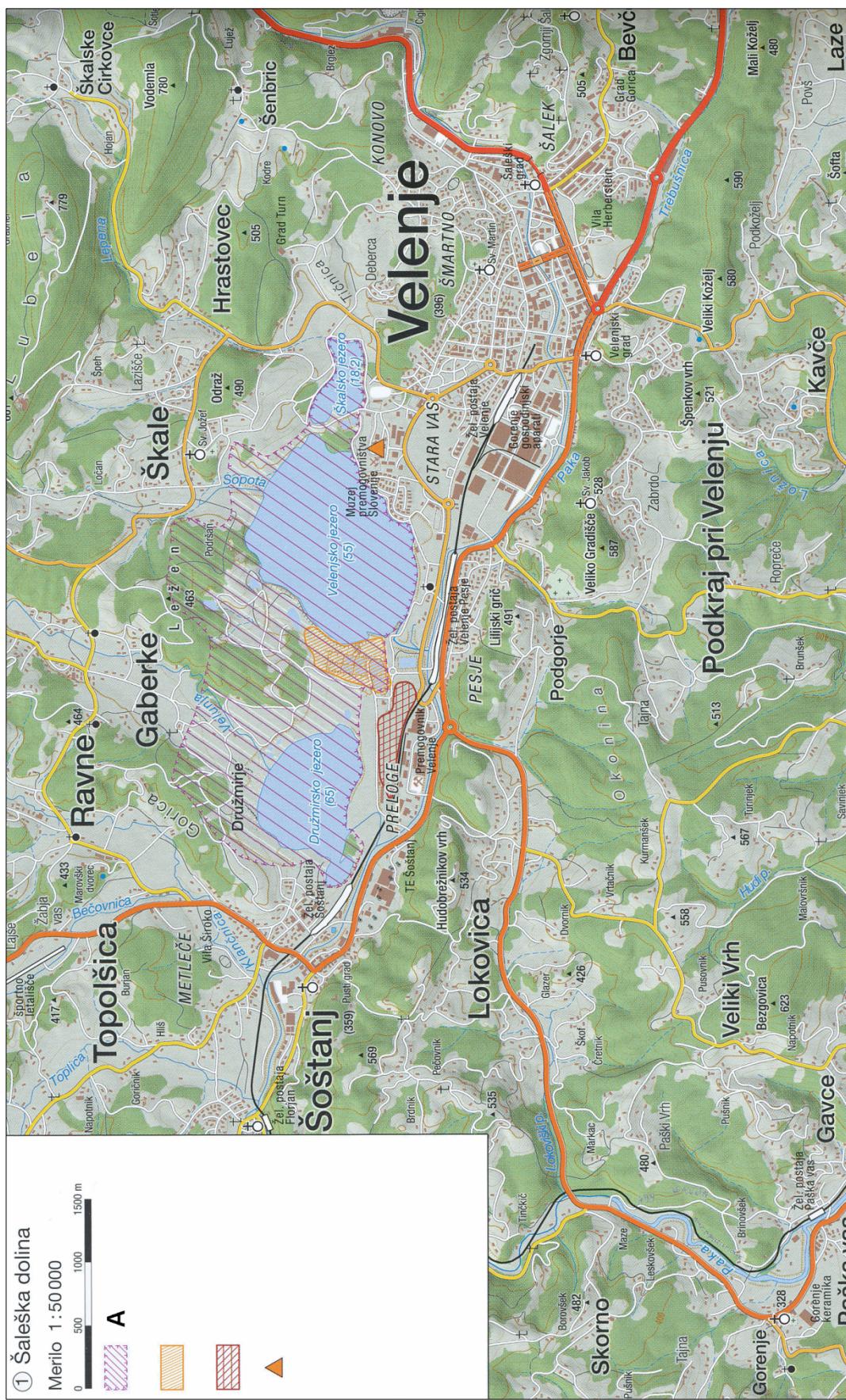

Slika 11

(Vir: http://www.koper.si/sites/koper_si/silos//8531604d2689ab332c44681c57641475. Pridobljeno: 19. 3. 2015.)

M 1 7 2 5 0 1 1 2 1 9

Slika 12

(Prijezeno po: Atlas Slovenije za osnovne in srednje šole, str. 64. Mladinska knjiga. Ljubljana, 2014)

Slika 13

(Prirejeno po: <http://www.kamnaizlet.si/destinacije/krajinski-park-jeruzalemsko-ormoske-gorice>. Pridobljeno: 30. 10. 2014.)